

Mustvee vald

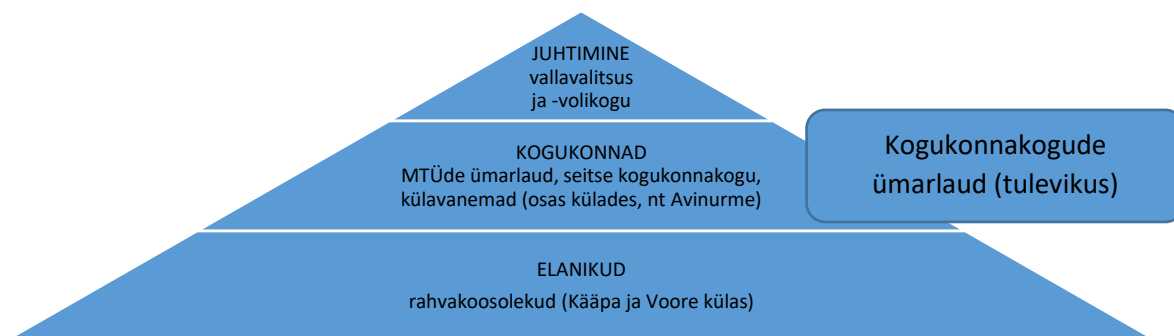
Intervjueeritavad: Julija Artjušenkova (Mustvee vald, arendusnõunik), Krista Pint (Mustvee vald, avalike suhete spetsialist), Annika Oras (SA Kalevipoja Koda)

Miks ja kuidas kohalikke elanikke kaasatakse?

Mustvee vallas nähakse vajadust panna kogukonnad terviksüsteemina toimima. Eelkõige selleks, et ühistel eesmärkidel tegutseda ning võimendada valla võimalusi olla kogukondade murede ja rõõmudega kursis ning nendele reageerida.

Mustvee valla vajadus kaasamise järele tugevnes valdade ühinemise tõttu 2017. aasta haldusreformi käigus, samuti valla arengukava koostamise ja kinnitamise ning haridusreformiga seotud valukohtade tõttu.

Kohalike elanike kaasamise eest vastutab valla arendusnõunik (selles küsimuses väikese töökoormusega) tihedas koostöös avalike suhete spetsialistiga, kes keskendub kommunikatsioonile.

Vallavalitsuse algatusel kohtub alates 2018. aastast kord kvartalis MTÜde ümarlaud, milles on esindatud kõik vallas tegutsevad MTÜd. MTÜde ümarlaud võimestab vallas tegutsevate kogukondade infovahetust ja koostööd.

Kogukondade algatusel tegutsevad alates 2019. aasta sügisest seitse kogukonnakogu¹, kes käivad koos vajaduse järgi. Kogukonnakogu liikmed valitakse rahvakoosolekul neljaks aastaks ja liikmed valivad enda seast kogukonnakogu vanema kaheks aastaks.

Kindlatel tähtpäevadel toimuvad rahvakoosolekud, näiteks Kääpa ja Voore külas, ning osas külates on olemas külavanem, näiteks Avinurmes, kus valitakse külavanem neljaks aastaks.

Enne haridusreformi toimus rahvakoosolekuid rohkemates külates. See oli ajendatud suuremast elanike kaasamise vajadusest. Nii MTÜde ümarlaval, kogukonnakogude koosolekutel kui ka rahvakoosolekutel osalevad vallavanem ja vallavalitsuse või volikogu liikmed. Lisaks hoiavad kogukonnakogud vallavalitsust kursis koosolekute protokollide edastamisega. Samuti on igas piirkonnas teenuskeskuse juht, kelle poole pöörduvad elanikud murede ja ettepanekutega otse.

Eeskujud ja toetajad

¹ Kogukonnakogude vanema valimine on reguleeritud Mustvee valla statuudiga. Oma esimesel koosolekul valib kogukonnakogu endale vanema, kelle volitused kehtivad kaks aastat, misjärel peab vanema uuesti valima või tegema otsuse, et jätkatakse sama vanemaga.

Mustvee vallale on eeskujuks olnud näiteks Elva vald koolituse raames ja Kirepi küla, mida käidi kohapeal külastamas. Kirepi küla on üliväike küla tegusate inimestega, mis on osalenud Euroopa saunamaratonil, paigaldanud sotsiaalmeedias populaarsust kogunud hüüatussilte „Ihhii“ ja „Ohoo“ jne.

Üldiselt suheldakse naabervaldadega, vahetatakse kogemusi, küsitakse soovitusi näiteks kogukondade koolituste kohta. Korra on toimunud kogukonnakogude ja KOVi koostöö koolitus (Rivo Noorkõiv), et tugevdada kogukonnakogude rolli ja ülesannete mõistmist. Kavas on taolist koolitust korrata.

Vallale on toeks olnud Jõgevamaa arenduskeskus, Eesti Linnade ja Valdade Liit, kes pakub tuge kaudselt, kuna Kodukant korraldab ELVLiga koostöös eri koolitusi, ning Eesti Külaliikumine Kodukant, kes korraldab koolitusi ja kaasab kogukondade esindajad oma tegevustesse. Oluline on samuti valla juhtkonna tugi kaasamisele ja koostööle MTÜde ja kogukondadega.

SA Kalevipoja Koda vaates on kogukond hästi võtnud vastu idee anda kultuurisündmused sihtasutuse korraldada, et oleks parem kontakt kogukonnaga.

Takistused ja tõrked

Kogukonnakogude moodustamisel takistusi ei olnud, inimeste huvi ja tegutsemistahe oli suur. Pigem oli väljakutse selles, et mõni elanik soovis mitmes kohas panustada või mitut kogukonda esindada.

Koroonaviiruse pandeemia ja sellega kaasnevad piirangud on kogukondade kaasamise kohati seisma pannud, kuna veebilahenduste kasutamine ei ole Mustvee vallas hästi käima läinud. Näiteks ei toimu praegu MTÜde ümarlaudu, kuna kokkusaamised ei ole kohapeal võimalikud.

Suure väljakutsena nähakse kogukondade puuduvat arusaama avalikust sektorist, KOVi süsteemi toimimisest ning kogukonnakogu vastutusest ja võimalustest. Valla loodud Facebooki gruppi kasutatakse ainult ametliku info levitamiseks, kuid kohalike elanike loodud Facebooki grupp elab iseseisvat elu: selles toimub aktiivne suhtlus valla elanike vahel.

SA Kalevipoja Koda vaates otsesid takistusi tegevuses pole kogetud. Kõik sujub koostöös. Riik võiks anda sihtotstarbelist raha kogukonnakogudele, mis neutraliseeriks KOVi majanduslikku mõjuvõimu.

Tulevikuplaanid

Mustvee vald plaanib kasutusel olevate meetoditega edasi tegeleda. Lisaks on soov luua kogukonnakogude ümarlaud, et ka nende vahel rohkem võrgustikutööd soodustada.

Soovitakse arendada ettevõtjate, MTÜde ja kogukondade koostööd, samuti koostööd vallavalitsusega. Selleks on esmajärgus vaja leida viis, kuidas ettevõtjaid koostöös motiveerida ja mis hüvesid neile pakkuda. Mõeldavad oleksid näiteks ka ühised koolitused, mis soodustaksid koostöösuhete teket.

SA Kalevipoja Koda vaates tuleb tegutseda jätkusuutlikult ja luua koosloome tulemusena süsteem, millega jõuda paremini iga kogukonnani.

Edaspidi on samuti kavas kogukonnakogude kaasamine volikogu komisjonide töösse, mis arendaks samuti kogukondade arusaama avaliku sektori toimimisest. Praegu ei ole volikogu komisjonide istungid avalikud ja komisjonid moodustati enne kogukonnakogusid. Nähakse võimalust teema tulevaste valimiste võtmes tõstatada. Potentsiaali nähakse samuti valla äpi arenduses Elva valla äpi eeskujul.